

Bài 3

DÂN CHỦ VÀ KỈ LUẬT

I – MỤC TIÊU BÀI HỌC

Học xong bài này, HS cần đạt được :

1. Về kiến thức

- Hiểu được thế nào là dân chủ, kỉ luật.
- Hiểu được mối quan hệ giữa dân chủ và kỉ luật.
- Hiểu được ý nghĩa của dân chủ và kỉ luật.

2. Về kĩ năng

Biết thực hiện quyền dân chủ và chấp hành tốt kỉ luật của tập thể.

3. Về thái độ

Có thái độ tôn trọng quyền dân chủ và kỉ luật của tập thể.

II – NHỮNG ĐIỀU CẦN LƯU Ý

1. Về nội dung

HS hiểu và phân biệt được dân chủ và thiếu dân chủ, kỉ luật và vô kỉ luật cũng như mối quan hệ giữa dân chủ và kỉ luật ; hiểu ý nghĩa của dân chủ và kỉ luật là điều kiện cần thiết đảm bảo cho mỗi cá nhân có cơ hội để phát triển nhân cách, có thể cống hiến sức lực, trí tuệ cho sự phát triển của xã hội.

Mục tiêu quan trọng nhất của bài này là hình thành ở HS ý thức thường xuyên rèn luyện tính kỉ luật và biết phát huy quyền dân chủ của công dân trong mọi hoạt động xã hội, đặc biệt là trong đời sống học đường.

2. Về phương pháp

HS lớp 9 đã có vốn sống thực tế phong phú, có kinh nghiệm và kĩ năng sống, vì vậy cần phát huy vốn sống của các em trong hoạt động dạy học.

Những phương pháp dạy học chủ yếu của bài này là :

– Phương pháp *kích thích tư duy* (động não) : GV dựa vào vốn hiểu biết của HS, kích thích, gợi ý các em tìm những ví dụ thể hiện hành vi phát huy dân chủ, tôn trọng kỉ luật và ngược lại, qua những ví dụ đó phân tích nội dung của dân chủ và kỉ luật, phân tích lợi ích của việc tôn trọng, thực hiện dân chủ và kỉ luật, tác hại của việc vi phạm dân chủ và kỉ luật.

– Phương pháp *thảo luận* (nhóm nhỏ hoặc thảo luận lớp).

– Phương pháp *đóng vai*.

– Phương pháp *giải quyết tình huống*.

3. Về tài liệu và phương tiện

– Ngoài SGK, SGV GDCD lớp 9, cần sưu tầm thêm các sự kiện, tình huống thể hiện rõ thế nào là dân chủ và không dân chủ ; thế nào là kỉ luật tốt và không tôn trọng kỉ luật trong đời sống học đường, đời sống xã hội...

– Có thể sử dụng băng hình tư liệu về các trường hợp hay tranh ảnh thể hiện sự vi phạm dân chủ, kỉ luật.

III – CÁC HOẠT ĐỘNG DẠY HỌC CHỦ YẾU

Hoạt động 1 : *Giới thiệu tầm quan trọng của bài học.*

Có nhiều cách giới thiệu bài học. GV nêu lên một ví dụ hoặc gợi ý HS nêu ví dụ về việc nếu phát huy được dân chủ của mọi người thì phát huy được trí tuệ của quần chúng, tạo ra sức mạnh trong hoạt động chung, khắc phục được những khó khăn gặp phải. Ngược lại, người lãnh đạo độc đoán, chuyên quyền, gia trưởng thì sẽ không phát huy được sức mạnh của quần chúng, bên cạnh đó nếu mọi người không ý thức được đầy đủ quyền dân chủ thì công việc chung sẽ kém hiệu quả, chất lượng không cao.

Hoạt động 2 : *Khai thác hai tình huống trong sách giáo khoa.*

Mục tiêu của Hoạt động 2 là qua hai tình huống này, HS tìm hiểu những biểu hiện tốt và chưa tốt của dân chủ và kỉ luật cũng như biện pháp để phát huy dân chủ và kỉ luật.

Tổ chức cho HS thảo luận nhóm và cả lớp theo gợi ý (a), (b) trong sách giáo khoa và các câu hỏi gợi ý khác.

Sau khi cả lớp thảo luận, GV gợi ý để HS khái quát nội dung bài học về dân chủ, kỉ luật, về biện pháp phát huy dân chủ để giáo dục ý thức và hành vi có kỉ luật.

Hoạt động 3 : *Phân tích tác dụng của việc thực hiện dân chủ và kỉ luật trong cuộc sống, trong lao động sản xuất và hoạt động xã hội.*

GV giúp học sinh khai thác ích lợi của việc phát huy dân chủ và kỉ luật sẽ đem lại lợi ích cho sự phát triển nhân cách của mỗi người và góp phần phát triển xã hội. Phát huy dân chủ và kỉ luật sẽ là cơ hội, điều kiện cho mọi người hoạt động, phát triển trí tuệ, năng lực, tạo ra tính thống nhất trong các hoạt động chung để nâng cao chất lượng, hiệu quả công việc.

Để phân tích ích lợi của việc thực hiện dân chủ và kỉ luật, GV cho HS thảo luận theo nhóm theo những gợi ý (c), (d) trong sách giáo khoa và nêu thêm ví dụ thể hiện sự thiếu dân chủ và kỉ luật trong lao động sản xuất, trong học tập, trong sinh hoạt Đoàn thanh niên và phân tích tác hại của nó.

Hoạt động 4 : *Củng cố kiến thức.*

– Để củng cố kiến thức, rèn luyện kĩ năng phân tích các hiện tượng trong cuộc sống, trong học tập và trong quan hệ xã hội, cần cho HS làm các bài tập

trong SGK, đồng thời gợi ý để các em nêu lên được những tình huống cập nhật với thực tế hiện nay.

Trong bài tập 1 : những hoạt động thể hiện dân chủ là : (a), (c), (d) ; hoạt động thể hiện thiếu dân chủ : (b) ; hoạt động thể hiện thiếu kỉ luật : (đ).

– GV giao nhiệm vụ cho HS chuẩn bị học Bài 4.

– Mỗi HS hãy tìm một ví dụ, sưu tầm một câu chuyện, một tình huống trong sách, báo thể hiện tốt hoặc chưa tốt dân chủ và kỉ luật.

– GV có thể gợi ý HS thảo luận và phân tích ý nghĩa chủ trương của Đảng : “Dân biết, dân bàn, dân làm, dân kiểm tra”.